

*Van
Spilbeeck*

*Eindelijk
vrouw*

—HORIZON—

Inhoud

16 februari 2017. ‘ <i>Dit is mijn kans</i> ’	7
2 augustus 2017. ‘ <i>Ik moet je iets vertellen</i> ’	19
Aantrekken en afstoten	45
Parttime vrouw	61
1 september 2017. ‘ <i>Niemand schrijft één woord over mij</i> ’	75
Hij/zij is een transpersoon	93
19 november 2017. ‘ <i>Ik laat mijn schuilplaats ver achter me</i> ’	101
6 december 2017. ‘ <i>Een mooi sinterklaascadeau</i> ’	115
Tuuut	121
29 januari 2018. ‘ <i>Vanaf morgen ben ik Bo</i> ’	127
Wie mooi wil zijn, moet pijn lijden	173
11 februari 2018. ‘ <i>Roze blijft liggen</i> ’	189
22 februari 2018. ‘ <i>Ik lijk op mijn moeder</i> ’	197
Mijn rol als rolmodel	207
7 november 2018. ‘ <i>Dokter, je mag eraan beginnen</i> ’	221
29 januari 2019. Eén jaar later, één jaar Bo	259
Brieven van Marianne, Michèle en Nicolas	263
Dankwoord	283
Nuttige adressen	285

16 februari 2017

'Dit is mijn kans'

'De professor komt zo.'

Vanaf dat moment heb ik vijf minuten, bedenk ik. Zo lang duurt het tot mijn cameraman ook bij ons is. Ik beseft het nog niet, maar het zijn vijf minuten die mijn leven een heel andere wending gaan geven.

Ik ben in het Universitair Ziekenhuis in Gent. Niet voor een medisch onderzoek, maar voor een televisie-interview. Het is 16 februari 2017 en voor het nieuws maak ik een item over een vierenzestigjarige Spaanse vrouw die na kunstmatige bevruchting bevallen is van een tweeling, een jongen en een meisje. Er kunnen ethische bedenkingen bij dat verhaal gemaakt worden: straks is die vrouw tachtig jaar en heeft ze twee pubers van zestien. Komt dat wel goed? En is dat verantwoord?

Voor het middagnieuws heb ik met beelden uit het buitenland gewerkt, maar voor het avondnieuws kan ik zelf een bijdrage maken.

'Het Universitair Ziekenhuis in Brussel heeft een vruchtbaarheids-specialist die het goed kan uitleggen voor de camera,' zegt mijn collega Karen wanneer ik nog op de redactie ben. Dat ziekenhuis ligt nauwelijks tien minuten rijden van de redactie. Het zou een goede

optie zijn. Maar ik ga liever naar Gent, ook al moeten we daar een uur voor rijden. In Gent werkt namelijk Petra De Sutter. Zij is gynaecologe, internationaal vermaard vruchtbaarheidsspecialist, senator en... geboren als jongen. Ik heb haar ooit ontmoet op een nieuwjaarsreceptie, maar toen had ik jammer genoeg niet de kans om met haar te praten. Vandaag heb ik die wel, dus wil ik die kans grijpen. Met beide handen zelfs. Ik weet het zekerder dan ooit, ik moet haar spreken. Over meer dan mijn nieuwsitem. Over mezelf.

Ik ga de professor bellen om te vragen of we langs kunnen komen. Meer zal ik op dat moment nog niet vragen of zeggen. Terwijl ik de zenuwen door mijn lijf voel gieren, toets ik het nummer van haar kantoor in. Nog meer zenuwen wanneer ik haar stem hoor. Maar op een of andere manier voel ik ook dat het goed zal komen.

‘Goeiemorgen,’ zeg ik. Beheerst, want professioneel. ‘U spreekt met Boudewijn Van Spilbeeck.’ Ik gebruik mijn volledige naam, Boudewijn. Want op dat moment ben ik ook echt Boudewijn, de reporter van VTM die langskomt voor een interview. Niet Bo. Dat is de naam die collega’s, vrienden en familie gebruiken, mensen die me goed kennen.

Petra klinkt vriendelijk en weet meteen waarover het gaat. Ze stemt in met het interview; mijn cameraman Jurgen en ik mogen langskomen.

‘Tot straks,’ zegt ze nog. Dan hangen we op. Mijn hart klopt in mijn keel. Petra verwacht me. Een journalist. Een man.

Onderweg naar Gent probeer ik me mentaal voor te bereiden op het interview, maar tegelijk vraag ik me af wat ik kan doen om Petra even alleen te spreken, hoe ik haar een hint kan geven over mezelf, over wat ik voel. Het is een worsteling die niet in enkele woorden of zinnen te vatten is. Ik maak me zorgen, want Jurgen is er altijd bij. Hij zit nu naast me in de auto. Hij gaat straks mee naar Petra. En zelfs als hij toch even weg zou gaan, als ik haar alleen zou kunnen

spreken... Ik probeer mezelf te kalmeren, tot rust te komen. Ik zal moeten improviseren, zien hoe het gesprek verloopt. Want al weet ik niet wat er op me gaat afkomen, ik ben ervan overtuigd dat ik maar één woord hoeft te zeggen en dat ze me dan al begrijpt.

Ik kijk omlaag, naar de kleren die ik draag. Vanmorgen ben ik in deze outfit de deur uitgegaan, niet wetende dat ik diezelfde dag Petra De Sutter zou ontmoeten. Ik ben vrouwelijk gekleed, dat ben ik tegenwoordig altijd. Ik draag een zwarte vrouwenjeans, een zwarte satijnen blouse, een damesvestje en zwarte laarzen van A.F.Vandevorst, mijn favoriete paar. Het zijn zwarte laarzen. Ze glimmen een beetje en hebben een stevige hak. De man van het ontwerperskoppel draagt de laarzen ook, dat is altijd mijn excuus als mensen er iets over zeggen. Het maakt die laarzen uniseks, ook al worden ze voor 99 procent door vrouwen gedragen. Ik ben blij dat ik me niet hoeft om te kleden, zoals ik vaak doe wanneer ik zelf in beeld kom. Ik heb altijd een mannenvest in de auto liggen voor zulke momenten. Maar dat is vandaag niet nodig.

We parkeren de auto op de bezoekersparkeerplaats en samen met Jurgen wandel ik naar de andere kant van het terrein, naar het gebouw waarin Petra haar praktijkruimte heeft. We passeren enkele lege parkeerplaatsen, waarop Jurgen stopt met wandelen.

‘Zal ik de auto verplaatsen?’ vraagt hij terwijl hij ook mij laat stoppen. ‘Dat is handiger voor de spullen.’ Ik beaam het. Misschien moet hij inderdaad terug naar de auto en die verplaatsen. Misschien krijg ik dan mijn moment.

‘Doe maar,’ zeg ik snel en overtuigend. ‘Ik blijf hier.’

Dit zijn die vijf minuten. Dit is mijn kans.

Ik zit in het kantoor van de professor. Ik wacht. Wanneer Petra binnenkomt, valt me meteen op hoe groot ze is. Ze neemt ruimte in, op een positieve manier. Het plaatje klopt volledig. Ze draagt

een doktersjas, draagt een sobere gouden halsketting met bijpassende oorbellen en heeft halflang haar. Toch zijn het vooral haar ogen die me opvallen: zachte, blauwgrijze ogen met een open blik.

‘Goedemiddag, Boudewijn,’ zegt ze, op een vriendelijke toon. Haar stem klinkt vrouwelijk, niet overdreven hoog. Er bestaat geen enkele twijfel over het feit dat er een vrouw tegenover me staat.

‘Goedemiddag,’ zeg ik terug. Ik sta op en geef haar een hand. Ik leg nog eens uit waar we haar over willen spreken en ik kijk naar de deur. Jurgen is er nog steeds niet.

Nu moet ik het doen. Doe het dan!

Petra neemt plaats aan haar bureau, tegenover me. En dan twijfel ik geen seconde.

‘Petra,’ zeg ik.

Geen aarzeling. Mijn stem klinkt zeker. Ik ben zeker. Ik kijk haar aan zonder weg te kijken en houd haar blik vast.

‘Voor we het hebben over het onderwerp waarvoor ik hier ben, zou ik u graag iets anders willen vertellen.’

Ik laat haar geen ruimte om te reageren, om een vraag te stellen.

‘Ik voel me als man slecht in mijn vel. Al jaren. En ik kan geen kant meer op.’

De woorden en zinnen komen er als vanzelf uit. Ik kan niet anders, het is alsof ik er zelf niets over te zeggen hebt. Ik moet het kwijt, dus ga ik verder.

‘Het verlangen om een meisje te zijn kwam voor het eerst op toen ik acht was. Sindsdien is dat verlangen alleen maar sterker geworden. Tot het niet meer houdbaar was. Tot nu. En nu heb ik hulp nodig.’

Ik pak mijn smartphone erbij en schuif die over de tafel naar haar toe.

‘Dit zijn foto’s van mij. Als vrouw. In bikini, aan het zwembad. En dit ben ik in een zomerjurk op vakantie.’

Petra kijkt me aan. Niet veroordelend. Niet met een vragende blik of met onbegrip. Integendeel.

‘Mijn vrouw en mijn vrienden noemen me al meer dan dertig jaar Bo in plaats van Boudewijn. Ik heb dat altijd aangemoedigd, omdat ik wist dat Bo ook een meisjesnaam was. Denk maar aan de actrice Bo Derek. En nu zou ik als de vrouw Bo door het leven willen gaan.’

Ik zie haar glimlachen. Ze onderbreekt mijn geratel en schuift de smartphone terug in mijn richting.

‘Je hoeft verder niets meer te vertellen,’ zegt ze dan. ‘Ik begrijp het volledig en ik herken alles wat je zegt. Ik heb exact hetzelfde doorgemaakt.’

Petra De Sutter spreekt me aan met ‘jij’ in plaats van ‘u’. Dit is niet meer het gesprek tussen een professor en een journalist. Dit is veel meer een gesprek tussen mensen die elkaar begrijpen en vertrouwen.

De deur van de praktijk gaat open. Ik kijk achterom en zie Jurgen binnenkomen. Nietsvermoedend. Hij heeft geen idee en kan niet weten – en ik eigenlijk ook nog niet – dat ik net het gesprek heb gevoerd dat mijn verdere leven zal bepalen. Maar mijn tijd is nu op. Mijn vijf minuten zijn voorbij. Ik ben blij dat ik alles op tafel heb gegooid, maar tegelijk zou ik nog uren door kunnen praten. Ik wil dit moment vasthouden, maar dat gaat niet. Ik moet werken. Ik moet mijn focus terugvinden.

‘We praten straks verder,’ fluistert professor De Sutter terwijl Jurgen zijn camera opstelt.

Ik knik en zet mijn pokerface op.

Ik interview Petra De Sutter over de bejaarde Spaanse moeder. Professioneel, zoals het hoort. Ze zit in haar rol van deskundige professor. Mijn reportage zal sterk zijn, denk ik. Al gaan mijn gedachten vooral naar dat andere gesprek. Petra De Sutter heeft mijn boodschap ontvangen en heeft me begrepen.

We ronden af en Jurgen vouwt zijn statief op. Petra neemt me even apart en ik gebaar naar Jurgen.

‘Ik rond hier nog even af,’ zeg ik snel tegen hem, waarop hij zijn materiaal alvast naar de auto brengt. Dit is normaal, stel ik mezelf gerust. Hij zal zich echt niets afvragen. Het is normaal dat ik nog een afrondend gesprekje houd, dat ik de persoon die ik net geïnterviewd heb even bedank.

‘Heb je mijn boek gelezen?’ vraagt Petra dan.

Dat heb ik niet. Maar ik ga het meteen kopen, dat weet ik zeker.

‘Wij moeten dringend eens praten,’ besluit ze. ‘Bel me, Bo.’

Ze zegt niet Boudewijn, maar Bo. Alleen dat al betekent zoveel voor me. Ze ziet me zoals ik ben en ze spreekt me ook zo aan.

Petra geeft me een knuffel. Ik ga naar buiten en het lijkt alsof ik plotseling honderd kilo lichter ben. Niet alleen omdat ik begrepen ben, want ik heb eerder al volledig begrip van een paar mensen mogen ervaren. Ook niet omdat ik het heb kunnen uitspreken, want dat kon ik al. Maar ditmaal was het niet zomaar om mijn hart te luchten, maar om hulp te vragen. Hoewel het geen formele vraag was, was dit wel de eerste keer dat ik op zoek ging naar professionele hulp. Ik besef dat de teerling is geworpen en dat er iemand met kennis van zaken is, een ervaringsdeskundige, die met mij wil praten. En zo iemand heb ik nu nodig. Petra heeft de sleutels om de deuren te openen die naar een nieuwe wereld leiden. Dat besef is op dit moment ongelooflijk belangrijk voor me. Ik heb het gezegd en er is iemand die me uit deze situatie gaat halen. Eindelijk.

Het duurt twee maanden voordat ik weer contact opneem met Petra De Sutter. Haar boek heb ik ondertussen wel gekocht én gelezen. Op elke bladzijde waarop ze over haar transitie vertelt, kan ik iets aanvinken wat ik ook heb meegemaakt of iets wat er heel erg op lijkt. Zo is er het dubbelleven: je ’s avonds stiekem als vrouw

kleden, zelfs wanneer je voor je werk in het buitenland zit. Of de sombere gedachten die af en toe opkomen.

Waarom ik zo lang wacht voordat ik Petra na mijn vluchtige bekentenis een eerste mail stuur, weet ik eigenlijk niet. Ik denk dat ik zelf nog moest bekomen van de stap die had ik gezet en nog moest beseffen dat ik hiermee eindelijk de weg naar mijn nieuw leven had gevonden.

In die eerste mail wil ik alles tegelijk vertellen. Maar ik probeer haar vooral duidelijk te maken in welke spreidstand ik sta, tussen de liefde voor mijn vrouw en kinderen, en het onbehagen over mijn eigen lichaam. Ik schrijf haar letterlijk: 'Ik hou van mijn vrouw en ik zou liefst de rest van mijn leven met haar doorbrengen. Ik denk ook dat zij het met mij niet makkelijk heeft gehad en nog altijd niet heeft.'

Maar wat verder moet ik bekennen: 'Als het van mij afhangt, wil ik vanaf morgen/nu als vrouw door het leven gaan, maar ik ben bang voor het onbekende waar ik in ga springen en ik ben vooral ook bang om mijn vrouw en soulmate te verliezen en ook het contact met mijn fantastische dochter en zoon... Ook materieel en financieel kan het gevolgen hebben: kan ik nog voor VTM werken?'

Petra antwoordt me vrijwel onmiddellijk. En opnieuw treffen haar woorden mij in het hart:

Dag Bo,

Zoveel vragen, waarop geen zekere antwoorden te geven zijn. Het is inderdaad zoals springen in koud water. Je moet zwemmen... En als je een tijdje aan het zwemmen bent, vraag je je af waarom je het niet eerder hebt gedaan...

Haar woorden blijven nazinderen: 'Als je aan het zwemmen bent, vraag je je af waarom je het niet eerder hebt gedaan.' Nu weet ik het

zeker: ik móét springen en zwemmen, zo snel mogelijk.

In dezelfde mail schrijft Petra dat haar agenda eigenlijk voor de komende veertien maanden al vol is. Dat heb je als je én professor aan de universiteit bent, én senator, én nog veel meer. Toch probeert ze voor mij een plekje vrij te maken. Maar ik kan zelf niet: ik volg de Franse presidents- en parlamentsverkiezingen en moet naar Parijs voor een politieke bijeenkomst. Tot vier keer toe proberen we een datum te vinden om samen te lunchen, maar de maanden vliegen voorbij. Tot ik wanhopig word: ik móét haar zien, ik móét verder.

Uiteindelijk is het half juli voordat ik opnieuw met Petra kan afspreken.

We spreken af voor de lunch in een knus restaurantje vlak bij het Universitair Ziekenhuis Gent. Ik trek mijn mooiste zomerjurk aan, want ik wil indruk maken. Ik moet mijn wagen op een afstandje parkeren en voor ik uitstap kijk ik naar mezelf in de achteruitkijkspiegel. Zie ik er oké uit? Ja. Ik moet me geen zorgen maken. Toch? Zenuwachtiger dan anders stap ik op mijn hakjes naar het restaurant.

Wanneer ik de ingang nader, zie ik Petra aan een tafeltje zitten. Ze staat meteen op wanneer ik binnenkom.

‘Je ziet er goed uit,’ zegt ze. Ze geeft me een warme knuffel. Ik geniet van haar bevestiging: ik zie er goed uit.

‘Zullen we een aperitiefje drinken?’ vraagt ze. ‘Straks krijgen we een ander tafeltje, dat ons een beetje privacy geeft.’ De eigenaar kent haar, hij weet dat ze dat apprecieert. We nemen plaats en ik bestel een drankje. Meteen beginnen we te praten. Ik wil niet één vraag stellen, ik heb er wel honderd in mijn hoofd. Ik wil zo veel mogelijk te weten komen.

‘Ik heb je boek gelezen,’ zeg ik snel. Ik heb het gekocht na onze eerste ontmoeting. ‘En het was allemaal zo herkenbaar.’

Petra knikt, ik ga verder.

‘Van de eerste gevoelens als kind, toen ik merkte dat ik anders was dan de anderen en de stiekeme gedachte dat ik misschien liever een meisje dan een jongen zou zijn. En dan in mijn volwassen leven, het bewustzijn dat langzaam vorm krijgt. En het verborgen dubbellevens, dat steeds meer plaats inneemt en moeilijk te combineren is met mijn officiële leven. En het verslinden van al dan niet wetenschappelijke literatuur over het onderwerp. En de vele levensverhalen van transgenderpioniers, die nog naar Casablanca gingen voor hun geslachtsoperaties.’ Ik slik en kijk haar aan. ‘Tot het besef dat ik niet de enige ben die soms donkere gedachten had.’

Petra kijkt me rustig aan met haar blauwgrijze ogen en vertelt. ‘Zoals ik in mijn boek schrijf, heb ik lang geprobeerd om de overkant van de berg te bereiken door een tunnel te graven. Ik verdrong mijn probleem, ik ontkende het. Daarna probeerde ik in een grote boog om de berg heen te lopen. Dat was de ingewikkelde periode van mijn dubbellevens. Even dacht ik zelfs dat ik wilde opgeven en beter van een klif kon springen. Tot ik besepte dat ik de berg moest beklimmen om hem te overwinnen. Zo heb ik mezelf pas kunnen aanvaarden.’

Ik herken heel goed wat ze zegt. Ook ik probeerde in een grote boog om de berg heen te lopen. Maar nu heb ik, in de gedaante van Petra, de hulp gevonden die ik nodig heb. Niet dat ze mij een duwtje in de rug gaat geven, nee, zo zie ik het niet. In mijn ogen gaat zij mijn hand vastpakken en me begeleiden op mijn weg. En me dan weer loslaten. Want tussen de regels door maakt ze me iets heel duidelijk: dat ik en ik alleen die beslissing moet nemen. Zij kan het niet, zij wil het niet, zij gaat het niet in mijn plaats doen.

Ik vertel haar hoelang ik met die vrouwelijke gevoelens zit. Maar ook dat ik bang was om alles te verliezen als ik er volledig voor zou

gaan. In de eerste plaats mijn vrouw en mijn kinderen. En mijn fantastische baan als televisiereporter. Mijn kinderen studeerden nog, we waren onze woning nog aan het afbetalen en hoe moest ik dat doen als ik alles kwijt was? Ik zag me al eenzaam op een zolderkamer belanden, zonder familie, zonder vrienden, zonder inkomen, verlaten en verstoten door iedereen. Was dat ultieme geluk om de vrouw te worden die ik diep vanbinnen altijd al was, al die offers waard? Twintig of tien jaar geleden niet, maar nu kijk ik er anders tegen aan. Ik voel me sterk genoeg om de uitdaging aan te gaan. En ik geloof – of beter: ik hoop – dat ik noch mijn vrouw, noch mijn kinderen, noch mijn werk ga verliezen.

Het feit dat Petra jarenlang diezelfde angsten had en hier vandaag voor me zit als een zelfverzekerde, zelfbewuste vrouw, die door anderen maar vooral door zichzelf gerespecteerd wordt, overtuigt me dat dit de weg is die ik moet volgen.

‘Is het voor mij niet te laat?’ vraag ik voorzichtig. ‘Ben ik niet te oud?’

Ik stel de vraag omdat die belangrijk is. Ooit heeft een vriendin me gezegd dat de mooiste jaren als vrouw achter me liggen. Moet ik dan nog aan iets beginnen als het eigenlijk al voorbij is?

Maar ik heb het voorbeeld van Caitlyn Jenner, die twee jaar eerder de stap heeft gezet op vijfenzestigjarige leeftijd. Ik heb haar heel bewust meegemaakt als tienkamper Bruce Jenner, Amerikaans idool na zijn gouden medaille op de Olympische Spelen van Montreal in 1976.

Als iemand zoals ‘hij’ op vijfenzestigjarige leeftijd de stap zet, moet ik dat ook nog kunnen. Zij is tien jaar ouder dan ik.

Ik ben met mijn gedachten weer bij mijn tafelenote Petra. En zij bevestigt het: ‘Je bent hier niet te oud voor.’

Haar woorden galmen na in mijn hoofd. Dé Petra De Sutter zegt dat het niet te laat is! Ik laat haar woorden bezinken en herinner

me een passage in haar boek waar ze vertelt over een legerofficier van zeventig die de transitie deed nadat zijn echtgenote was overleden. Omdat hij niet als man wilde sterven.

‘Ik was erg onder de indruk toen ik het verhaal van die officier las,’ zeg ik. ‘En ik wil eigenlijk hetzelfde: niet als man sterven.’

‘Chirurgen doen tegenwoordig wonderlijke dingen,’ zegt Petra dan. En ze heeft het niet alleen over de geslachtsoperatie.

‘Met gezichtschirurgie maken ze van jou binnen een jaar een prachtige vrouw. Niemand zal het doorhebben. Maar vanaf dan is er geen weg terug. Want ook al zou je verder als man leven, ze zullen je de rest van je leven met “mevrouw” aanspreken,’ grapt ze.

Meer wil ik op dat moment niet horen. Ik kan er nog steeds als een aantrekkelijke vrouw uitzien. Ik herhaal haar woorden, ze wervelen in mijn hoofd. En ik ga ze geloven.

Dit moment in het gesprek beschouw ik achteraf als de echte ommekeer, het beginnende besef, de start van mijn transitie. Tot dan toe dacht ik altijd dat het niet meer voor mij weggelegd was, dat ik er te oud voor was. Maar het kan dus nog echt. Ik probeer het me in te beelden, maar ik ben er niet zeker van.

Ik ben verrast, overdonderd, ik kan het nauwelijks vatten. Maar belangrijker nog: ik heb hoop. En dan zitten we nog maar aan het aperitief.

De rest van de maaltijd blijven haar zinnen door mijn hoofd spoken: ‘Je bent niet te oud.’ ‘Ze maken van jou binnen een jaar een prachtige vrouw.’ Wanneer ik naar huis rijd, kan ik mijn geluk niet op. Ik loop op wolkjes.

22 augustus 2017

'Ik moet je iets vertellen'

Beste Boudewijn,

Ik hoor dat jij de Franse presidentsverkiezingen gaat verslaan. Zou het niet goed zijn om eerst nog even langs de kapper te gaan?

Groeten,

Heinz

Dit dringende maar discrete mailtje is afkomstig van Heinz, de hoofdstylist bij MEDIALAAN. Ik ontvang het nog voor de eerste ronde van de Franse presidentsverkiezingen, die in april is. Ik heb al maanden mijn haar niet meer laten knippen. Ik begrijp de hint dus meteen en loop naar de styling, maar vraag de kapster om er niet té veel af te knippen.

'Ik hou mijn haar liever een beetje langer. De puntjes mogen eraf en je mag het weer in model knippen, maar ik wil niet dat je het te kort knipt.'

Waarom ik het wil laten groeien, vertel ik er niet bij. Maar ik weet dat de hele stylingafdeling al veel langer weet, of in elk geval vermoedt, dat ik steeds vrouwelijker wil worden. Al denk ik telkens als ik mezelf in de spiegel zie dat mijn lange grijze haar me vooral ouder doet lijken dan ik ben.

Enkele maanden later word ik halsoverkop naar Zuid-Frankrijk gestuurd. Door de droogte en een stevige mistralwind woeden er enorme bosbranden in Bormes-les-Mimosas. Veel Belgen gaan daar op vakantie. Duizenden hectaren zijn al in vlammen opgegaan. Ik maak er reportages, maar breng ook rechtstreeks verslag uit tijdens het *VTM NIEUWS*. Het is eind juli en weer heb ik sinds maanden mijn haar niet geknipt. Zeker met die harde wind moet ik er elke keer een halve bus haarlak op spuiten om het een beetje netjes bijeen te houden zonder dat het in beeld te zien is. Nog even en ik zal het met een elastiekje bijeen moeten houden, denk ik bij mezelf. Meer dan eens vloekt mijn cameraman omdat mijn haar weer alle kanten uit waait.

Wanneer de Franse blusvliegtuigen en honderden brandweermannen de bosbranden hebben bedwongen, heb ik mijn kapsel nog steeds niet bedwongen. Maar ik mag terug naar huis.

Eenmaal thuis vind ik een mailtje van de psychiater van het Centrum voor seksuologie en gender van het UZ Gent. Met bonzend hart licht ik professor Petra De Sutter in.

Petra heeft me een paar dagen na onze lunch een mailtje gestuurd. Ze had contact opgenomen met haar collega's van UZ Gent om voor mij een eerste afspraak te regelen. Ik dacht en hoopte dat ik meteen met de endocrinoloog zou spreken, de hormoonspecialist, maar voor ik aan vrouwelijke hormonen mag denken, moet de psychiater mij een paar keer zien. Hij zal, wanneer hij denkt dat ik er klaar voor ben, het licht op groen zetten voor een hormoonkuur.

Hi Petra,

Ik ben net terug van de bosbranden in Zuid-Frankrijk en heb gisteren een mail van de psychiater ontvangen. Daarna

heb ik van het Gendercentrum een officiële bevestiging gekregen: ik heb een afspraak met hem op donderdag 7 september.

Dat lijkt me nog ontzettend lang: zes weken. Ik kan nauwelijks wachten, maar eerst ga ik nog op vakantie naar de Verenigde Staten. Ik wil er in Nashville, Tennessee, samen met mijn vrouw Marianne de *Great American Eclipse* meemaken, de zonsverduistering op 21 augustus. Maar eerst gaan we twee weken naar Florida met onze volwassen kinderen. Zij zijn niet zo geïnteresseerd in de zonsverduistering, maar wél in de vele pretparken rond Orlando, en wij ook: Walt Disney World, Universal, zelfs Kennedy Space Center, dat eigenlijk een groot rakettenpretpark is.

Naarmate de reis nadert, wordt het enthousiasme bij iedereen groter. Al ga ik daar niet helemaal in mee.

‘En papa, ben je klaar voor de reis?’ Enthousiast neemt mijn dochter Michèle plaats aan tafel. Zij zit op de hoek, Marianne en ik zitten allebei naast haar, tegenover elkaar. Onze kinderen hebben onze hele trip uitgestippeld, al maanden zijn ze bezig met de voorbereidingen.

Verwachtingsvol kijkt ze me aan, maar in plaats van enthousiast te reageren klap ik dicht. Ik richt mijn blik naar beneden. Marianne schuifelt ongemakkelijk op haar stoel, Michèle schrikt.

‘Is er iets?’ vraagt ze.

‘Nee,’ zeg ik snel. Ik schud mijn hoofd. ‘Er is niets.’

Mijn blik verraadt iets anders. Marianne springt me bij. ‘Nee, er is niets. We kijken uit naar de vakantie!’

Maar niemand houdt Michèle voor de gek. ‘Ik wil nu weten wat er aan de hand is,’ zegt ze. Ze kijkt me met een vastberaden blik aan.

Marianne sputtert nog tegen, maar dan flap ik het eruit. ‘Michèle, ik moet je iets vertellen.’ Net zoals bij mijn ontmoeting met Petra De

Sutter pak ik mijn smartphone en toon haar mijn foto's als vrouw.

'Dit ben ik. En zo wil ik steeds meer zijn. Zo wil ik leven.'

Ze bekijkt de foto's op het scherm. Ik in een zomerjurk in een boetiek, in bikini aan het zwembad, in een shortje voor het vakantiehuisje.

Michèle kijkt aandachtig. Ze schuift de telefoon terug in mijn richting en kijkt me aan. 'Voor mij blijf je dezelfde. Kijk, jullie hebben ons met een open geest opgevoed, dankzij jullie hebben wij de kans gekregen om met een ruime blik naar de wereld te kijken. Als ik zou thuiskomen met een soortgelijke boodschap, weet ik dat jullie me nog altijd met open armen zouden ontvangen. Ik zou mezelf dan ook verloochenen als ik je hierom zou afwijzen.'

Ik zie opluchting in Mariannes ogen. Daarnet had ze nog een blik die zei: 'Waarom ben je hierover begonnen?' Dat is jaren een discussiepunt geweest: vertellen we mijn geheim aan de kinderen of niet? Tien jaar geleden was ik het met haar eens dat ze misschien nog te jong waren, en midden in de puberteit, en dat ze dan meer dan genoeg aan hun hoofd hadden met zichzelf. Maar toen ze ongeveer twintig waren, vond ik het tijd om het te vertellen, ook omdat het voor mij steeds zwaarder werd om erover te zwijgen. Maar ik had de indruk dat Marianne dat geen goed idee vond. Omdat ze onze kinderen wilde beschermen, besef ik nu. En dus ben ik blijven zwijgen.

En nu is het er heel spontaan uit gekomen. In een opwelling. Misschien niet op het beste moment, zo vlak voor onze reis, maar ik had ook niet gepland om het tegen Michèle te zeggen. De stroomversnelling waarin mijn evolutie is terechtgekomen, zal wel invloed hebben gehad.

Natuurlijk had ik ook niet verwacht dat ze me zou vragen of er iets was nu ik er steeds meer mee worstel. Deze reis naar Florida betekent veel voor ons allemaal. Wij zijn al jaren fervente Disney-fans en in Orlando zijn er maar liefst zes verschillende Disney-parken.

Michèle en haar vriend en onze zoon Nicolas hebben maanden geleden onze toegangspassen al gereserveerd. We kunnen twee weken lang elke dag gaan. En in de Universal-parken is er Harry Potter, nog een hoogtepunt. Zij blijven er nog een paar dagen langer, wanneer wij doorreizen om de zonsverduistering te zien. Maar voor die twee weken in Orlando hebben we een huis gehuurd. Ook dat hebben de kinderen geregeld.

En dat brengt voor mij één probleem mee: het betekent namelijk dat ik veertien dagen constant andere mensen om me heen heb, waardoor ik me veertien dagen niet kan omkleden, waardoor ik geen dag, zelfs geen enkel moment als vrouw kan doorbrengen. Op dit moment kleed ik me minstens elke week om, thuis, maar ook op vakantie met Marianne. Sinds mijn ontmoeting met Petra De Sutter kleed ik me zelfs elk vrij moment als vrouw. En het gaat niet zozeer om de kleren die ik aantrek, het is vooral iets mentaals. Ik wil me niet alleen meer vrouw voelen, ik wil een vrouw zijn en voortaan als vrouw leven.

Ik besluit mijn twijfels niet te uiten tegenover Marianne, maar in mijn hoofd wordt het probleem alsmaar groter. Tot ik er niet meer omheen kan. Eigenlijk tot Michèle me er, zonder het zelf te weten, mee confronteert.

Het lijkt wel alsof er geen goed moment is om tegen iemand te zeggen dat je je niet goed voelt in je lichaam. En vaak is het het moeilijkst om het te zeggen tegen mensen van wie je houdt.

Nu dient het moment dat ik onvermijdelijk achtte en waar ik tegelijk een beetje bang voor was zichzelf spontaan aan.

‘Waarom heb je ons dat nooit eerder verteld?’ vraagt Michèle. ‘Al had je het ons tien jaar geleden misschien nog niet moeten vertellen. Maar de laatste jaren was voor ons duidelijk dat je je in korte tijd veel ongelukkiger was gaan voelen, alleen wisten we niet waarom. Wel hebben we altijd geweten dat het niet aan

mam of jullie relatie lag, en dat vind ik belangrijk.'

Ik knik. 'Ik weet het...' zeg ik.

Marianne zit er een beetje verslagen bij, ze zegt niet veel. Net zoals dit moment voor mij heel bepalend is, beseft ik dat het dat voor haar ook is. Nu is er namelijk geen weg terug meer. We kunnen niet meer doen alsof. Michèle weet ervan, dus het bestaat.

'We moeten het ook tegen Nicolas vertellen, nog voor de vakantie,' oppert Michèle resoluut.

We zullen drie dagen later vertrekken en het is niet gepland dat Nicolas nog thuiskomt voor die tijd. Ik beseft meteen dat het simpelweg niet gaat lukken, puur om praktische redenen.

Michèle wil het ook graag tegen haar vriend zeggen.

'Maar als het niet voor de vakantie aan Nicolas verteld kan worden, wil ik niet dat het tijdens de reis gebeurt,' zegt Michèle. 'Dat zou de hele reis kunnen vergallen en dat wil ik niet.'

Ik knik, ik begrijp wat ze zegt. In dit soort situaties is zij altijd degene die alles heel helder en nuchter kan benaderen.

'Ik steun je. Voor mij verandert er niets. Ik hou van je en ik blijf van je houden.'

Geen tranen. Geen ruzie. Geen drama's. Dat is Michèle. En daar ben ik op dit moment heel erg blij om.

Even lijkt ze verzonken in gedachten, en dan besluit ze: 'Ik hoop dat jullie niet uit elkaar zullen gaan.'

Dat is een enorme schok voor me. Ze gaat er nu van uit dat ons huwelijk niet zal standhouden bij een volledige transitie, terwijl dat voor mij niet het geval hoeft te zijn. Ik besluit iets heel belangrijks voor mezelf. Ik moet er alles aan doen om Marianne niet te verliezen.

'Hoelang weet jij het al?' vraagt ze dan aan Marianne. Het beseft dat Marianne al van mijn gevoelens wist voordat we trouwden, lijkt haar gerust te stellen. Het feit dat we het tot nu toe samen hebben aangepakt, is voor haar een goed teken, denk ik. We zijn

een sterk koppel, maar ik weet dat een scheiding van de ouders vaak de grootste angst is.

Wanneer Michèle even later de deur uit is, blijft Marianne verslagen aan tafel zitten. Terwijl bij mij de opluchting de boventoon voert, zit zij met een wrang gevoel. Ze ziet dertig jaar geluk en gezin in elkaar storten. Voor haar moet dat verschrikkelijk zijn. Dat wat ze dertig jaar lang verborgen heeft willen houden, samen met mij, kan nu niet meer toegedekt worden. Het is er. En het roept hard.

Ik verontschuldig me bij Marianne. Die excuses verdient ze, vind ik. Maar ik kan niet terugnemen wat er gebeurd of gezegd is.

Marianne en ik hebben het er verder niet meer over. Omdat het voor ons allebei heel moeilijk is.

Uiteindelijk zie ik Michèle pas weer in Florida, omdat Marianne en ik met een andere vlucht dan de kinderen vliegen. Nicolas hebben we ook niet meer gezien, dus die is nog niet op de hoogte. Michèle vertelt me discreet dat haar vriend het intussen wel weet.

Zelf weet ik niet of ik opnieuw tegen mijn dochter moet beginnen over mijn gevoelens. Als ze vragen heeft, mag ze die zeker stellen, ik wil graag alles voor haar verduidelijken. Maar misschien wil ze er verder niets meer over weten...

Op een ochtend trekken Michèle en ik onze loopschoenen aan om samen te gaan joggen. Als vanzelf komt ons gesprek onderweg weer op gang. Voorzichtig vertel ik haar waar ik mee zit.

Ik leg haar uit dat het altijd mijn grote angst is geweest dat ik mijn gezin zou verliezen. Ik probeer haar duidelijk te maken dat ik ervoor wil gaan, dat ik als vrouw wil leven, dat ik niet meer anders kan. Michèle luistert. Volgens mij begrijpt ze het.

‘Het is meer dan me af en toe omkleden,’ besluit ik. ‘Als het daarmee opgelost was, zou ik het daarbij houden. Het is veel meer dan dat.’

Ik merk dat Michèle nog steeds met vragen zit, en dat is logisch. ‘Wanneer kleeedde je je dan als vrouw? En hoe? Had ik het door kunnen hebben? Had ik het moeten zien?’

Voor die laatste vraag was ik bang geweest, omdat ik niet wil dat iemand zich schuldig voelt over het feit dat hij het al die tijd niet heeft geweten.

We hebben het ook over geluk, wanneer iemand gelukkig is en wat dat geluk dan is. Ik maak haar duidelijk dat ik me niet meer gelukkig voel met mezelf. Al lang niet meer.

‘Ik ben bang dat jullie zullen scheiden,’ zegt Michèle uiteindelijk. En ik begrijp haar angst. Maar ik ken ook onze kracht. Ik vermoed dat Michèle ook nog met Marianne zal praten over de kwestie, dat kan volgens mij niet anders.

Ik meen wel een zekere spanning tussen hen te voelen. Misschien vindt Marianne dat Michèle niet had moeten doorvragen? Maar ik besef nu dat ze gewoon bang was voor wat er na mijn bekendmaking met ons gezin zou gebeuren. En eigenlijk hadden we allemaal dezelfde zorg: we zijn altijd een warm nest geweest, een hecht en liefdevol gezin. En niemand van ons wil dat op het spel zetten, laat staan verliezen. Maar in Florida hebben we geen kans om er met zijn drieën over door te praten omdat nog niet iedereen op de hoogte is.

Ik ben blij dat ik met Michèle kan praten tijdens het joggen, maar ik blijf me ongemakkelijk voelen. Mentaal wordt het met de dag moeilijker om mezelf overeind te houden. Ik hunker naar mezelf als vrouw, naar mijn routine, het omkleden, het gevoel dat ik heel even helemaal mezelf kan zijn. Het zit ook in allerlei kleine dingen, die voor mij echter van levensgroot belang zijn.

Voor deze reis heb ik geen vrouwenkieren meegenomen, omdat ik ze toch niet zou kunnen dragen. Maar het gemis lijkt ondraaglijk. In de buurt van ons vakantiehuis zijn verschillende grote shoppingmalls, veelal met Disney-souvenirs. Ook kleren. Ik kan

mezelf niet weerhouden om een T-shirt van Minnie Mouse te kopen. Tegelijk bedenk ik hoe belachelijk dat is, als volwassene. Ik bezwijk ook voor een paar enkellaarsjes met een hoge hak, die ik goed verstop in mijn koffer.

Wanneer we in de pretparken foto's maken, krijg ik telkens de opmerking dat mijn haar nergens op lijkt. Ook na de bosbranden in Frankrijk heb ik het niet laten knippen. Niet alleen Marianne heeft daar moeite mee, ook de kinderen vinden het vreselijk. En als ik de foto's bekijk, moet ik hun gelijk geven: het is geen gezicht. Maar ik heb voor mezelf uitgemaakt dat ik het laat groeien tot het er vrouwelijk genoeg uitziet. Ik ben blind, want ik zal later beseffen dat het veel te dun is geworden om er zomaar vrouwelijk uit te zien.

'Ik ga vanmiddag naar de kapper,' beloof ik. Ik heb gezien dat er in een van de winkelcentra een grote kapsalon is. Ik ga ernaartoe. Het wordt uitgebaat door Aziaten, minstens zes kappers en kapsers. Vooraf heb ik op internet gezocht naar 'androgynе kapsels'. Ik toon een foto aan de kapper die mij gaat knippen en vraag of hij met mijn haar hetzelfde kan doen. Op de foto staat een jongeman die eigenlijk dragqueen is, maar op zijn Instagrampagina ook foto's van zichzelf als man heeft staan. Hij is duidelijk gay en bijna veertig jaar jonger dan ik. Ik zie de kapper met een collega gniffelen, maar hij doet zijn best om mijn haar een androgynе touch te geven.

'Er is niets af,' merkt mijn vrouw op als ik terug ben. Inderdaad, veel heeft hij er niet afgeknipt, moet ik toegeven.

'Alleen de puntjes, had ik gevraagd. En hij heeft het een beetje vrouwelijk geföhnd.'

Ik denk dat Marianne dit maar een flauw excuus vindt.

Onze vakantiedagen zijn goed gevuld en ik slaag erin om echt te genieten tijdens de activiteiten die we doen. Iedereen trouwens. Het is dan ook een goede afleiding. Ik merk dat Marianne,

Michèle en zelfs ik op sommige momenten alles lijken te vergeten. Maar mijn algehele gevoel zegt toch dat er een forse schaduw over de reis hangt, alsof er ergens een bom ligt die elk moment kan ontploffen. En sommigen weten van de bom, anderen weten van niets. Van de leuke momenten ga ik naar moeilijke momenten, momenten waarop ik een enorm gevoel van onbehagen ervaar. Ik probeer te denken aan wat komen gaat, aan de afspraken met de psychiater, aan het feit dat er iets zal gebeuren, wat dan ook. En ik probeer me met die gedachte staande te houden als vader van een gezin.

Uiteindelijk scheiden onze vakantiewegen en zetten Marianne en ik onze reis met z'n tweeën voort, om te eindigen met een hoogtepunt: in Nashville genieten we van de prachtige zonsverduistering, de *Great American Eclipse*. Maar die zonsverduistering is tegelijk een beetje symbolisch voor mijn gevoelens: de zon is even weg in mijn leven, en daar kunnen Marianne en de kinderen niets aan doen. Het zit in mijn hoofd.

Eenmaal thuis besef ik dat ik ook Nicolas dringend moet inlichten. De eerste afspraak met de psychiater is geweest en ik heb intussen al een hele reeks afspraken met verschillende dokters voor het verdere verloop van mijn transitie. Op mijn werk breng ik mijn bazen op de hoogte. Het wordt dus hoog tijd om mijn bloedeigen zoon te vertellen wat er aan de hand is. Tot drie keer toe probeer ik hem met een smoes naar huis te krijgen, maar hij heeft een drukke baan en heel wat verplichtingen. Telkens ketst onze afspraak op het laatste ogenblik af. Ik word er gek van, maar wil hem ook geen berichtje sturen dat ik hem dringend iets moet vertellen. Wie weet wat hij dan denkt? Dat ik ontslagen ben? Dat Marianne en ik uit elkaar gaan? Dat ik zwaar ziek ben?

Maar het wordt me te veel, dus ik besluit om het er met Marianne

over te hebben. Ik zeg haar dat ik hem moet zien, dat ik het wil vertellen. Wat later stuur ik hem een berichtje.

‘Wanneer kun je langskomen?’ stuur ik. ‘Ik moet je iets belangrijks zeggen.’ Wat drie weken lang niet lukte, gebeurt in één uur tijd, want meteen belt hij.

‘Ik kom, ik ben binnen een uurtje bij jullie. Ik heb nog niet gegeten. Is er nog een pizza in de diepvries?’

In afwachting van zijn komst zijn Marianne en ik enorm zenuwachtig. De spanning in de woonkamer is om te snijden. Hoe zal Nicolas reageren? Zal hij het aanvaarden? Zal hij meteen weer opstaan en de deur achter zich dichtslaan? Zoals ik hem ken, en na de reactie van Michèle, durf ik te hopen dat ook hij mijn keuze zal aanvaarden. Maar honderd procent zeker ben ik niet.

Wat later hoor ik de voordeur opengaan.

‘En?’ vraagt hij. Wij zitten nog aan de eettafel, hij staat.

Ik steek meteen van wal. ‘Ik voel me al heel lang niet goed meer in mijn lichaam als man. Ik voel me al jaren vrouw. Het gaat veel verder dan me als vrouw kleden. Ik voel me steeds meer vrouw en ik wil ook steeds meer zo gaan leven. Ik doe dat al wanneer ik een vrije dag heb.’

Nicolas komt naar me toe, pakt me vast en geeft me een dikke, warme knuffel. ‘Hoe je ook bent, je blijft altijd mijn papa,’ zegt hij.

Ik pak mijn smartphone en wil hem foto’s tonen, dezelfde die Michèle en Petra De Sutter ook te zien hebben gekregen.

‘Ik hoef nu eigenlijk geen foto’s te zien. Trouwens, ik heb ooit op onze gezamenlijke huiscomputer een paar foto’s gezien van jou als vrouw.’

‘Echt?’

‘Eh, ja, toevallig. Ik vond dat wel raar, maar heb me daar verder niets over afgevraagd. Ik wist wel dat je ooit als vrouw naar een verkleedfeestje was gegaan.’